

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗРЫН ХАРЬЯА
ХОВД АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Ховд сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн
тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын хураангуй тайлан

Аудитын код: ХОА-2025/012/НА-СТА-ТТЗ

Цахим хуудас:

www.audit.mn

Ховд хот

2025 он

Ховд аймаг дахь Төрийн аудитын газрын дарга,

Тэргүүлэх аудитор: Х.Болдбаатар

Цахим хаяг: Boldbaatar.Kh @audit.gov.mn

Аудитын менежер: А.Цэцэгсүрэн

Утас: 70432545

Цахим хаяг: tsetsegsuren.a@audit.gov.mn

Ахлах аудитор: Аудитор: У.Батчимэг

Утас: 88094175

Цахим хаяг: batchimegu@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

АГУУЛГА

1. ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ	3
2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ	5
2.1 Аудит хийсэн нэгтгэсэн санхүүгийн байдлын тайлан	5
2.2 Аудит хийсэн нэгтгэсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан	5
2.3 Аудит хийсэн нэгтгэсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан.....	6
2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан	7
2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан.....	7
2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	9
5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ	9
6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ	12

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ТТЗ	Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч
ЗДТГ	Засаг даргын тамгын газар
ИТХ	Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурал
ОНХС	Орон нутгийн хөгжлийн сан
ЕБС	Ерөнхий боловсролын сургууль
ЭМТ	Эрүүл мэндийн төв
ХХС	Хоршоо хөгжүүлэх сан
ХХК	Хариуцлагатай хувьцаат компани

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Ховд сум нь татварын болон татварын бус орлогоор нийт 726,849.4 мянган төгрөгийн орлого бүрдүүлсэн нь өмнөх оны газрын дуудлага худалдааны 25,256.0 мянган төгрөгийн орлогыг төвлөрүүлсэнтэй холбоотой байна.

Аудитын гол асуудал

Аудитын гол асуудал гэдэг нь тайлант үеийн санхүүгийн тайлангийн аудитад хамгийн чухал нөлөөтэй хэмээн мэргэжлийн шүүн тунгаалтаар бидний авч үзсэн асуудал байна. Гол асуудлыг санхүүгийн тайлангийн аудитын хүрээнд бүхэлд нь харгалзаж, аудитын санал дүгнэлтээ илэрхийлэхэд авч үзсэн бөгөөд энэхүү гол асуудлын талаар бид тусад нь дүгнэлт гаргахгүй.

Материаллаг буруу эрсдэлийн үнэлгээ өндөр анхаарал татах асуудал гараагүй болно.

Бусад асуудлын хэсэг

Санхүүгийн тайланд өгсөн бидний дүгнэлт бусад мэдээллийг хамраагүй болно.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ХҮНДЭТГЭСЭН: ДАРГА,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР:

Х.БОЛДБААТАР

**ХОВД АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

84000 Цамбагарав баг, Жаргалант сум, Ховд
Утас: 976-70433061, Факс: 976-70433061
E-mail: khovd@audit.gov.mn

2025.03.25 № 2/128
танай _____-ны № _____-т

ХОВД СУМЫН ЗАСАГ ДАРГА
Ж.СЕРИКБОЛ ТАНАА

Хязгаарлалттай дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.2-д заасны дагуу Ховд сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн нэгтгэсэн 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Ховд сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Хязгаарлалттай санал дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар илэрсэн доорх зөрчлүүд нь бидний тогтоосон материаллаг байдлын түвшнээс давсан бөгөөд дангаар буюу нийт дүнгээрээ санхүүгийн тайланд материаллаг нөлөөтэй боловч өргөн тархаагүй, Төсвийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.3, 6.2.2, 6.4.1, 16.5.4, 37.1, 41.2.1, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5.1.4, 15.2, Засгийн газрын 2011 оны 311 дүгээр тогтоолын 1.4.2, Засгийн газрын 2023 оны 444 дүгээр тогтоолоор баталсан "Төрийн сангийн үйл ажиллагааны журам"-ын 3.4.10, дахь заалттай нийцээгүй, санхүүгийн тайлагналын иж бүрэн байх, нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна. Үүнд:

- *Тайлант онд үйл ажиллагааны орлого, газрын төлбөр, малын тоо толгойн албан татварын орлого, улсын тэмдэгтийн хураамж, ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр, үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татварын орлогыг 62,014.4 мянган төгрөгөөр дутуу бүрдүүлсэн, орлогыг төлөвлөгөөг тасарсан,*
- *Өмнөх СТА-аар өгөгдсөн ОНХС-ийн журамд заасны дагуу сангийн хөрөнгөөр төсөвт байгууллагын урсгал үйл ажиллагааны зардлыг санхүүжүүлэхгүй байх гэсэн заалтыг мөрдөөгүй, дотоод хяналт хэрэгжүүлээгүй,*
- *Төсөвт байгууллагын зарлагын ажил гүйлгээг хянаж гаргахдаа анхан шатны баримттай тулган баталгаажуулаагүй Санхүүгийн алба, Төрийн сангийн мэргэжилтний хяналт сул зэрэг зөрчлүүд илэрлээ.*

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн нэгтгэсэн санхүүгийн байдлын тайлан

(мян.төгрөгөөр)

Код:	Тайлангийн үзүүлэлт	2023 оны 12-р сарын 31	2024 оны 12-р сарын 31
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	500,441.9	603,384.9
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	220,823.0	330,416.3
33	АВЛАГА	180,346.7	145,187.9
34	УРЬДЧИЛГАА	29,000.0	39,096.8
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	70,272.1	88,683.9
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	3,583,133.3	3,830,600.0
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	3,583,133.3	3,830,600.0
39200	Биет хөрөнгө	3,545,498.1	3,793,189.7
39300	Биет бус хөрөнгө	37,635.2	37,410.2
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	4,083,575.2	4,433,984.9
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	-	1,960.0
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	-	1,960.0
41300	Өглөг	-	1,960.0
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	4,083,575.2	4,432,024.9
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	4,083,575.2	4,432,024.9
51100	Засгийн газрын оруулсан капитал	316,625.5	316,625.5
51200	Хуримтлагдсан үр дүн	3,637,325.5	3,985,775.2
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	129,624.2	129,624.2
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	4,083,575.2	4,433,984.9

2.2 Аудит хийсэн нэгтгэсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

(мян.төгрөгөөр)

Код:	Тайлангийн үзүүлэлт	2023 оны 12-р сарын 31	2024 оны 12-р сарын 31
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	2,275,677.3	2,793,070.2
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	395,275.3	719,627.6
110	Орлогын албан татвар	229,181.9	566,915.8
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	237,881.9	576,971.7
1101	Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт	-8,700.0	-10,055.9
113	Хөрөнгийн албан татвар	20,576.9	17,043.3
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	145,516.4	135,668.4
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	640,582.3	554,946.7
120	Нийтлэг татварын бус орлого	640,582.3	554,946.7
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1,239,819.7	1,518,495.9
II	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	1,801,498.2	2,444,620.5
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,801,498.2	2,444,620.5
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,799,086.2	2,392,321.6
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	482,707.8	779,753.5
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	59,798.9	96,103.8
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	44,352.5	600,834.1
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	383,630.8	506,350.1
2105	Нормативт зардал	510.5	553.7
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	2,150.3	8,471.7

2107	Томилолт, зочны зардал	6,470.7	7,438.5
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	561,381.6	63,711.0
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	258,083.2	329,105.2
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	2,412.0	52,298.9
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III)=(I)-(II)	474,179.0	348,449.7
VI	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ҮР ДҮН (VI)=(III)+(IV)-(V)	474,179.0	348,449.7

2.3 Аудит хийсэн нэгтгэсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

(мян.төгрөгөөр)

Код:	Тайлангийн үзүүлэлт	2023 оны 12-р сарын 31	2024 оны 12-р сарын 31
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)	3,007,896.6	2,317,386.8
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	395,275.3	719,627.6
110	Орлогын албан татвар	229,181.9	566,915.8
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	237,881.9	576,971.7
1101	Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт	-8,700.0	-10,055.9
113	Хөрөнгийн албан татвар	20,576.9	17,043.3
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	145,516.4	135,668.4
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	27,346.8	30,183.1
1181	Газрын төлбөр	13,247.3	31,715.0
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	104,922.4	73,770.3
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	38,969.7	79,263.3
120	Нийтлэг татварын бус орлого	38,969.7	79,263.3
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	2,573,651.6	1,518,495.9
II	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	2,550,922.4	1,684,631.0
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	2,550,922.4	1,684,631.0
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,214,678.4	1,632,332.1
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	481,414.7	778,215.8
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	61,161.3	97,641.6
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	43,986.3	600,834.1
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	26,858.1	39,146.0
2105	Нормативт зардал	502.5	553.7
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	2,905.3	13,377.4
2107	Томилолт, зочны зардал	6,470.7	7,438.5
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	563,399.9	49,925.5
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	27,979.6	45,199.6
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	1,336,243.9	52,298.9
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(I)-(II)	456,974.2	632,755.7
V	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (V)	371,785.4	493,162.4
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	371,785.4	493,162.4
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	371,785.4	493,162.4

VI	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VI)=(IV)-(V)	-371,785.4	-493,162.4
VII	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭНИЙ ДҮН	-100,000.0	-30,000.0
23	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	100,000.0	30,000.0
VIII	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VIII)=(III)+(VI)+(VII)	-14,811.2	109,593.3
101	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	235,634.2	220,823.0
20	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	220,823.0	330,416.3

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

(мян.төгрөгөөр)

Код:	Тайлангийн үзүүлэлт	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн	Нийт цэвэр хөрөнгө/өмч
1	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	3,609,396.2	3,609,396.2
3	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	3,609,396.2	3,609,396.2
9	Тайлант үеийн үр дүн	474,179.0	474,179.0
10	2023 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	4,083,575.2	4,083,575.2
11	2024 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	4,083,575.2	4,083,575.2
13	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	4,083,575.2	4,083,575.2
19	Тайлант үеийн үр дүн	348,449.7	348,449.7
20	2024 оны 12-р сарын 31-наарх үлдэгдэл	4,432,024.9	4,432,024.9

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

(мян.төгрөгөөр)

Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	2,387,500.0	2,167,748.2
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,731,583.6	1,662,407.5
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,679,284.6	1,610,108.6
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	794,541.5	778,215.7
210101	Үндсэн цалин	417,859.7	417,803.6
210102	Нэмэгдэл	302,231.5	302,231.5
210104	Урамшуулал	42,770.3	26,500.6
210105	Гэрээт ажлын хөлс	31,680.0	31,680.0
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	99,317.7	97,641.5
210201	Тэтгэврийн даатгал	67,536.0	66,101.8
210202	Тэтгэмжийн даатгал	7,945.5	7,872.0
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	5,373.7	5,295.0
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	2,571.6	2,571.6
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	15,890.9	15,801.1
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	619,418.2	600,834.1
210301	Гэрэл, цахилгаан	29,317.3	25,963.2
210302	Түлш, халаалт	586,616.0	572,430.3
210303	Цэвэр, бохир ус	3,484.9	2,440.6
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	37,338.1	37,008.2
210401	Бичиг хэрэг	5,100.2	5,100.2

210402	Тээвэр, шатахуун	28,340.2	28,340.2
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	3,897.7	3,567.8
2105	Нормативт зардал	553.7	553.7
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	553.7	553.7
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	13,480.5	13,377.4
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	4,641.7	4,641.7
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	317.0	317.0
210604	Урсгал засвар	8,521.8	8,418.7
2107	Томилолт, зочны зардал	7,621.0	7,438.5
210702	Дотоод албан томилолт	7,621.0	7,438.5
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	36,335.2	34,044.2
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	34,107.2	31,887.8
210803	Даатгалын үйлчилгээ	346.0	346.0
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	300.0	300.0
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	34.0	34.0
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	1,240.5	1,234.0
210807	Газрын төлбөр	307.5	242.4
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	70,678.7	40,995.2
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	65,804.7	36,121.2
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	4,874.0	4,874.0
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	52,299.0	52,298.9
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	52,299.0	52,298.9
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	15,000.0	15,000.0
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	34,387.0	34,386.9
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	2,912.0	2,912.0
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	589,331.1	475,340.7
220001	Барилга байгууламж	105,000.0	104,600.8
221001	Их засвар	298,324.5	238,880.1
222001	Тоног төхөөрөмж	30,000.0	30,000.0
223001	Бусад хөрөнгө	156,006.6	101,859.9
23	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	66,585.3	30,000.0
230001	Эргэж төлөгдөх зээл	66,585.3	30,000.0
III	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	2,387,500.0	2,233,231.3
32	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	2,176,065.5	2,161,070.0
320001	Орон нутгийн төсвөөс	1,748,289.6	1,733,294.1
320002	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	427,775.9	427,775.9
35	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	211,434.5	72,161.3
350001	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	605.0	120.0
350002	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	66,585.3	72,041.3
350003	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	144,244.2	-
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		106,843.2
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		172,326.3
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	2	2
610001	Төсвийн байгууллага	2	2
62	АЖИЛЛАГСДЫН ТОО	31	31
620001	Удирдах ажилтан	9	9
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	13	13

620003	Үйлчлэх ажилтан	5	5
620004	Гэрээт ажилтан	4	4
65	ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ	31	31
650001	Төрийн захиргааны албан хаагч (ТЗ)	10	10
650009	Төрийн үйлчилгээний бусад албан хаагч (ТҮ)	9	9
650010	Гэрээт ажилтан	4	4
650011	Улс төрийн албан хаагч (УТ)	8	8

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

(мян.төгрөгөөр)

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Гүйцэтгэл
I	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	122,770.4	40,045.2
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	122,770.4	40,045.2
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	95,778.6	40,045.2
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	-	2,137.8
210402	Тээвэр, шатахуун	-	2,137.8
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	95,778.6	33,703.0
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	95,778.6	33,703.0
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	-	4,204.4
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	-	4,204.4
2133	Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	26,991.8	-
213503	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, төвлөрүүлэх шилжүүлэг	26,991.8	-
II	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	122,770.4	40,045.2
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	122,770.4	40,045.2
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	61,401.7	8,158.0
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	2,006.0	4,148.2
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	59,362.7	27,739.0

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 79,506.1 мянган төгрөгийн алдаа¹, зөрчил² илэрснээс аудитын явцад 17,491.7 мянган төгрөгийн алдааг залруулав. Үүнд:

- Төсвийн хөрөнгөөр худалдан авсан 17,491.7 мянган төгрөгийн хөрөнгийг бусад гэсэн ангиллаар нэгтгэсэн тайланд зөрүүтэй илэрхийлсэн.

Залруулагдаагүй нийт 62,014.4 мянган төгрөгийн зөрчил нь тогтоосон ерөнхий материаллаг байдлын түвшнээс их байгаа тул “Хязгаарлалттай” дүгнэлт өгсөн.

¹ Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулах, буруу тусган илэрхийлэх, үүнд, математик үйлдлийн алдаа, НББ-ийн бодлогыг мөрдөхөд гарсан алдаа, бодит байдлыг буруу тайлбарласан /буруу ойлгосон/, хайнга хандсан /мартсан, тэмдэглээгүй орхисон/;

² Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

Аудитаар нийт 62,014.4 мянган төгрөгийн зөрчил³ илэрснээс 62,014.4 мянган төгрөгийн 3 заалт бүхий зөвлөмж өглөө.

5.1 Зөвлөмж

5.1.1 Татварын орлого бүрдүүлэхтэй холбоотой асуудал

Илрүүлэлт: Тайлант онд үйл ажиллагааны орлого, газрын төлбөр, бууны албан татвар, малын тоо толгойн албан татварын орлого, улсын тэмдэгтийн хураамж, ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр, үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татвар, ус ашигласны төлбөр, байгалийн ургамал ашигласны төлбөр хураамж зэрэг нийт татварын орлогыг 62,014.4 мянган төгрөгөөр дутуу бүрдүүлсэн, орлогыг төлөвлөгөөг тасалсан нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.2.2-д "жил бүрийн төсвийн зарлагыг орлого болон санхүүжүүлэх бусад эх үүсвэрээр нь бүрэн нөхдөг байхаар төлөвлөн баталж, хэрэгжүүлэх;" 6.4.1-д "төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах;" "төсвийн байгууллагын өдөр тутмын үйл ажиллагааг удирдах;" " 16.5.4-д "төсвийн байгууллагын үйл ажиллагааны үр дүнг дээшлүүлэх;" " 41.2.1-д "хуулийн дагуу улс, орон нутгийн төсөвт оруулах болон тухайн төсвийн байгууллагын өөрийн үйл ажиллагааны орлогыг бүрэн төвлөрүүлэх;" гэсэн заалттай нийцэхгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Орон нутгийн орлогыг бүрдүүлэх талаар Төрийн байгууллага, албан хаагчдын ажлын уялдаа хариуцлагыг дээшлүүлэх, орлогыг бодитой төлөвлөх,

5.2.2 Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт, дотоод хяналттай холбоотой асуудал

Илрүүлэлт: Өмнөх СТА-аар өгөгдсөн ОНХС-ийн журамд заасны дагуу сангийн хөрөнгөөр төсөвт байгууллагын урсгал үйл ажиллагааны зардлыг санхүүжүүлэхгүй байх гэсэн заалтыг мөрдөөгүй, дотоод хяналт хэрэгжүүлээгүй нь Төсвийн тухай хуулийн 16.5.1.төсвийн байгууллагын өдөр тутмын үйл ажиллагааг удирдах;" " 16.5.4.төсвийн байгууллагын үйл ажиллагааны үр дүнг дээшлүүлэх", 16.5.5-д "батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах;" " Засгийн газрын 2011 оны 311 дүгээр тогтоолын 1.4.2-д "өөрийн болон доод шатны Засаг даргын ажлын алба, харьяа байгууллага, аж ахуйн нэгжид мөрдөх", "Дотоод хяналт шалгалтыг зохион байгуулах журмыг"-ыг аймаг, нийслэлийн Засаг дарга, 1.5-д "Энэхүү журмын 1.4-т зааснаас бусад тохиолдолд "Дотоод хяналт шалгалтыг зохион байгуулах журам"-ыг тухайн байгууллага, аж ахуйн нэгж өөрөө баталж мөрдөнө. 4.1.5-д "өмчийн бүртгэл тооцоо, ашиглалт, хадгалалт, хамгаалалт, санхүү бүртгэлийн үйл ажиллагаанд тавих хяналт шалгалт;" гэсэн заалтуудтай нийцэхгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Дотоод хяналт шалгалтыг үр дүнтэй хэрэгжүүлэх

5.2.3 Төрийн сан, Санхүүгийн албатай холбоотой асуудал

Илрүүлэлт: Төсөвт байгууллагын зарлагын ажил гүйлгээг хянаж гаргахдаа анхан шатны баримттай тулган баталгаажуулсан нь сумын Санхүүгийн алба, Төрийн сангийн мэргэжилтнүүдийн тавих хяналт сул байгаа нь Төсвийн тухай хуулийн 37 дугаар зүйлийн 37.1-д "Төрийн сангийн нийтлэг чиг үүрэг", Засгийн газрын 2023 оны 444 дүгээр тогтоолоор баталсан "Төрийн сангийн үйл ажиллагааны журам"-ын 3.4.10-т "төрийн сан төсвийн байгууллагын төлбөрийн хүсэлтийг төлбөр гүйцэтгэхэд үндэслэх санхүүгийн анхан шатны баримттай тулган, батлагдсан төсвийн зарцуулалтын эрх, хөтөлбөр, зориулалт, арга хэмжээ, эдийн засгийн ангилал, ирүүлсэн мэдээлэлд үндэслэн ажлын 3 өдрийн дотор төлбөрийг гүйцэтгэх ба шаардлага хангаагүй тохиолдолд гүйлгээг буцаана" гэсэн заалтыг мөрдөөгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Ажил гүйлгээг анхан шатны баримтаар баталгаажихгүй байгаа ажил гүйлгээг буцаах, хяналтын чиг үүргийг сайжруулах

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг Ховд аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2025 оны 07 дүгээр сарын 25-ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

6.1 Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс			
							Залруулсан		Залруулаагүй	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
ЗДТГ-ын урсгал санхүүжилтээр худалдан авсан хөрөнгийг бусд гэсэн ангиллаар бүртгэсэн	1	17,491.7			1	17,491.7	1	17,491.7		
Дүн	1	17,491.7	-	-	1	17,491.7	1	17,491.7	-	-

6.2 Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн утга	Нийт зөрчил		Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
Орон нутгийн татварын орлогыг бүрдүүлээгүй, нэр төрлөөр нь тасалсан	3	62,014.4					3	62,014.4	-	-	-	-
Дүн	3	62014.4	-	-	0	-	3	62014.4	-	-	-	-

